
INTODUCCIÓ A L'ANTROPOLOGIA

2n semestre 1995-1996

Professor: M. Clua

TEMARI

I. TEMES INTRODUCTORIS

1.- Què és l'Antropologia

Objecte, tècniques i mètode de la disciplina. El concepte de cultura i altres conceptes clau en Antropologia. Relacions de l'Antropologia amb altres ciències socials. El treball de camp.

2.- Breu història de la disciplina

Recorregut històric de l'Antropologia al llarg de la Història. L'estudi antropològic de les societats complexes i les noves perspectives d'estudi.

II. L'ESTUDI DEL PARENTIU

1.- Què és el parentiu

El parentiu com a construcció cultural. Diversitat en el tipus de parents.

2.- La regulació de la procreació

El control de la sexualitat. El tabú de l'incest i altres prohibicions. Teories sobre les prohibicions i el control de la reproducció i la sexualitat.

3.- El matrimoni

Definició del matrimoni i teories al voltant de la seva universalitat. Teories sobre l'aliança matrimonial i les seves estructures. Exogàmia i reciprocitat. Descendència i filiació. Grups de filiació i les seves funcions. Residència postnupcial.

4.- Família i unitat domèstica

Tipus de família i polèmica sobre la universalitat de la família nuclear. Famílies polígames i extenses. Teories sobre les funcions de la família i la unitat domèstica. Canvis en el matrimoni, família i unitat domèstica en les societats complexes.

III. ANTROPOLOGIA ECONÒMICA

1.- Tecnologies de subsistència

Medi ambient, demografia, tecnologia i modes de producció. Formes de producció: caçadors-recolectores, agricultors i pastors nòmades.

2.- Organització de la producció

Producció, distribució i consum dels aliments. El mode de producció domèstic: subproducció i intensificació productiva. Formes de reciprocitat i redistribució: el Kula i el Potlatch. L'intercanvi de mercat i la moneda.

Elements de consulta:

I. Manuals.

- A: R. Bermejo.
T: Manual para una economía ecológica.
E: Libros de la Catarata-Bakeaz. Madrid-Bilbao. 1994.
- A: C. Berzosa (coordinador).
T: La economía mundial en los 90: Tendencias y desafíos.
E: FUHEM-Icaria. Madrid-Barcelona. 1994.
- A: L. Ceballos.
T: Diccionario de Organizaciones Económicas Internacionales.
E: ICEX. Secretaría de Estado de Comercio. Madrid. 1995.
- A: J. Eatwell, M. Milgate i P. Newman (compiladors).
T: Desarrollo Económico.
E: FUHEM-Icaria. Madrid-Barcelona. 1993.
- A: P.H. Lindert.
T: Economía Internacional.
E: Ariel. Barcelona. 1994.
- A: J. Requeijo.
T: Economía mundial: un análisis entre dos siglos.
E: Mc. Graw Hill. Madrid. 1995.
- A: R. Sandretto.
T: El Comerç Internacional.
E: Eumo Editorial. Vic. 1991.
- A: J. Tugores.
T: Economía Internacional e Integración Económica.
E: Mc. Graw Hill. Madrid. 1994.

II. Anuaris i informes:

- Banco Mundial: "Informe sobre el Desarrollo Mundial".
Washington.
- L. R. Brown: "L'Estat del Món". Worldwatch Institute.
Centre Unesco de Catalunya. Barcelona.
- Centro de Investigación para la Paz: "Anuario CIP".
CIP-Icaria. Madrid-Barcelona.
- Cidob: "Anuario Internacional". Barcelona.
- Encyclopaedia Britannica: "Britannica World Data". Xicago.

INTRODUCCIÓ A L'ANTROPOLOGIA

2n semestre 1995-1996

- Fondo Monetario Internacional: "Perspectivas de la economía mundial". Washington.
- Le Monde: "Bilan économique et social". Paris.
- Naciones Unidas: "Estudio Económico Mundial". New York.
- El País: "Anuario El País". Madrid.
- Programa de las Naciones Unidas para el Desarrollo (PNUD): "Informe sobre el Desarrollo Humano". New York- México.
- SIPRI: "SIPRI Yearbook". Oxford University Press. Oxford.
- Varis autors: "El Estado del Mundo". Ed. Akal. Madrid.

Es recomana la lectura de diaris, revistes, butlletins i demés publicacions periòdiques que permetin seguir d'una manera continuada l'evolució de l'activitat econòmica internacional. A mesura que el curs vagi avançant s'indicaràn els llibres, revistes i altres materials adients per aprofundir cada tema, i s'editaràn alguns dossiers documentals.

Qüestions organitzatives i d'interès:

Les pràctiques seràn derivació natural dels diferents temes del programa i consistiràn tant en la realització d'exercicis que vinculin la realitat econòmica amb els conceptes explicats, com en la lectura, comentari i debat sobre determinats esdeveniments econòmics d'abast internacional. La valoració d'aquests treballs - orals i escrits - suposarà un 30% de la nota final. Igualment, després de l'exàmen de juny, existirà una prova especial de maduresa per aquelles persones que ho desitgin i que previament hagin aprovat l'assignatura.

Bellaterra, Febrer de 1996.

Barcelona, Septembre de 1995.

11781	Curs:	Prof:
	Número de pàgines:	Assig:
	11	Facultat: Polítiques

IV. ANTROPOLOGIA POLÍTICA

1.- Sistemes de diferenciació social

L'organització política de les bandes de caçadors-recolectores: el mite de la igualitarisme. Societats jeràrquiques: líders i cabdills de la tribu. Societats estratificades i sistemes d'estratificació: castes, classes i estratificació ètnica.

2.- Distribució de l'autoritat

Distribució de l'autoritat i manteniment del poder. Mecanismes de control social i manteniment de l'ordre. Teories sobre l'aparició de l'Estat. El paper de la guerra.

V. ANTROPOLOGIA RELIGIOSA

1.- L'àmbit del fet religiós

Perspectives en l'estudi del fet religiós: interpretacions històriques, sociològiques i funcionals del fet religiós. El concepte de sobrenatural. Màgia i religió. Varietats de l'experiència religiosa.

2.- Simbolisme, ritual i mite

Naturalesa del simbolisme. Simbolisme i ritual. Rites de pas i la seva classificació. L'anàlisi Antropològica del mite.

VI. L'ANTROPOLOGIA I L'ESTUDI DE LES SOCIETATS COMPLEXES

1.- Els estudis urbans

El paper de l'antropologia en l'estudi dels problemes de les societats contemporànies. Marginació social i pobresa. Racisme i xenofòbia. Conflictes interètnics. Educació intercultural. Igualtat de sexes. Intervenció social i Antropologia Aplicada.

2.- Els nacionalismes

El paper de l'Antropologia en l'estudi del Nacionalisme. Perspectives d'enfocament.

AVALUACIÓ

Modalitat 1: Consistirà en una avaluació en 3 parts

a) Un assaig de reflexió sobre "L'àmbit de l'Antropologia" a partir dels articles del Dossier de Lectures obligatòries. Extensió: 10 pàgines aprox. Entrega abans de vacances de Setmana Santa. Representa un 40% de la nota final.

b) Un assaig sobre un dels vídeos que treballarem a les classes pràctiques. Extensió lliure. Entrega quinze dies més tard de veure l'últim vídeo. Representa un 20% de la nota final.

c) Un examen escrit sobre els conceptes i temes clau de la disciplina. Respresentarà un 40% de la nota però és necessari arribar al 4'5 perquè faci mitja.

Modalitat 2: Les persones que no puguin fer els treballs podran optar per fer un examen final a partir dels apunts de classe, les lectures obligatòries i els vídeos.

BIBLIOGRAFIA GENERAL

Les bibliografies específiques de cada tema es lliuraran al principi de cada bloc temàtic.

BEALS, R. & HOIJER, H. Introducción a la Antropología, Aguilar, Madrid, 1978.

BEATTIE, J. Otras culturas, F.C.E., México, 1972.

Diccionari d'Antropologia, Fundació Barcelona, Termcat, Barcelona, 1993.

FRIGOLÉ, J. et al. L'antropologia. avui, Teide, Barcelona, 1983.

HARRIS, M. Introducción a la Antropología General, Alianza Editorial, Madrid, 1984.

HARRIS, M. El desarrollo de la teoría antropológica, Siglo XXI, Madrid, 1983.

HERSKOVITS, M.J. El hombre y su obra, F.C.E., México, 1964.

KAHN, J.S.(ed). El concepto de cultura: textos fundamentales, Anagrama, Barcelona, 1975.

KAPLAN, D. & MANNERS, R.A. Introducción crítica a la antropología cultural, Nueva Imágen, México, 1979.

KOTTAK, C.P. Antropología. Una exploración de la diversidad humana con temas de la cultura hispánica, McGraw-Hill, Madrid, 1994.

KUPER, A. Antropología y antropólogos. La escuela briánica: 1922-1972, Anagrama, Barcelona, 1975.

LLOBERA, J.R. La antropología como ciencia, Anagrama, Barcelona, 1975.

LOWIE, R.H. Historia de la Etnología, E.F.E., 1985.

LUQUE, E. Del conocimiento antropológico, Centro de Investigaciones Sociológicas, Siglo XXI, Madrid, 1985.

MAIR, L. Introducción a la antropología social, Alianza, Madrid, 1970.

PRAT, J. et al. Antropología de los pueblos de España, Taurus, Madrid, 1991.

PEACOCK, J.L. El enfoque de la antropología, Herder, Barcelona, 1986.

ROSSI, I. & O'HIGGINS, E. Teorías de la cultura y métodos antropológicos, Anagrama, Barcelona, 1981.

11783	Curs:	Prof:
	Número de pàgines:	Assig:
	13	Facultat: Sociologia